

แผนงาน	สร้างสมดุลของการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ
กิจกรรม	สร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ทางด้านพืช
โครงการ	พัฒนาภูมิทัศน์วัดธาราทิพย์ชัยประดิษฐ์ ตามพระราชดำริ
หน่วยงานรับผิดชอบ	องค์การสวนพฤกษศาสตร์ สำนักพัฒนาและปลูกบำรุง

1. หลักการและเหตุผล

โอกาสที่พระเจ้าหลานเธอ พระองค์สิริภาจุฑาภรณ์ ได้เสด็จ มาทำบุญที่วัดธาราทิพย์ชัยประดิษฐ์ บ้านห้วยชมพู่ หมู่ 6 อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นวัดที่มีทัศนียภาพสวยงาม มีบ่อน้ำทิพย์ เป็นวัดที่มีครูบาเป็นที่นับถือของคนในท้องถิ่น แต่สภาพวิหารชำรุดนั้นมาก พระเจ้าหลานเธอฯ ได้มีพระดำริที่จะบูรณะวิหารใหม่เพื่อที่จะให้ภาวนิจิตรกรรมอยู่ได้นาน จึงได้จัดทำโครงการบูรณะวิหารปฏิบัติธรรมขึ้นเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี การดำเนินงานดังกล่าวไม่เพียงบูรณะเฉพาะวิหาร แต่มีโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้วิหารมีความสวยงาม มีสวนประติมากรรม มีพันธุ์ไม้ไทยหลากหลายชนิดมีพืชสมุนไพรมาจัดปลูก

องค์การสวนพฤกษศาสตร์ เป็นแหล่งที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นทั้งแหล่งศึกษาในสภาพธรรมชาติของ Living Collection ในการนำพืชมาจัดปลูกอย่างเป็นหมวดหมู่ การจัดแสดงพืชในโรงเรือน ซึ่งดูแล รักษา ตัดแต่งด้วยวิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้คงความเป็นธรรมชาติไว้ ตลอดจนมีการรวบรวมพรรณไม้ในห้องทดลองและจัดแสดงตามโรงเรือนอนุบาล พื้นที่จัดแสดงส่วนต่างๆ นอกจากนี้สวนพฤกษศาสตร์ยังเป็นแหล่งบริการ เผยแพร่ความรู้ด้านพืช ให้ผู้คนที่รู้จักชนิดของพืช ระบบนิเวศ วัฒนธรรมชุมชนของพืช เพื่อสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรพืช

สภาพวิหารของวัดธาราทิพย์ชัยประดิษฐ์นอกจากจะชำรุดแล้ว ลักษณะการใช้ประโยชน์ทางด้านพื้นที่ของวัดยังกระจาย องค์กรฯ ได้เป็นส่วนหนึ่งในการถวายการดำเนินโครงการพระดำริข้างต้น ด้วยการสนับสนุนด้านการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบบริเวณวิหาร พื้นที่ด้านหน้าวัด และตามทางน้ำ เพื่อให้เกิดความร่มรื่น สวยงาม มีการใช้ประโยชน์อย่างเป็นสัดส่วน ใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดสอดคล้องกับรูปแบบการใช้ประโยชน์ของวัด การปรับปรุงภูมิทัศน์ช่วยให้ผู้คนได้รู้เรื่องราวของอดีตที่เปลี่ยนไปตามกาลเวลา เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถมองเห็นภาพ

การดำเนินโครงการกว้างและชัดเจน ช่วยสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่นล้านนา

การสนับสนุนจัดสร้างสวนสมุนไพร ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพร สวนสมุนไพรเป็นห้องเรียนทางธรรมชาติที่ทำให้ได้รู้จักชนิดของพืชนั้นๆ ทำให้มองเห็นคุณค่า ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมไว้กับคนรุ่นต่อมาได้สืบสาน ต่อยอดความรู้และอนุรักษ์ให้คง อยู่กับชุมชน ทำให้ชุมชนเกิดเครือข่ายทางสังคม สร้างการมีส่วนร่วมไปยังชุมชนอื่นๆ ซึ่ง องค์การได้ร่วมถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติ ครบ 60 ปี และมีส่วนสนับสนุนวัดให้เป็นสมบัติชุมชนและประเทศสืบไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อปรับภูมิทัศน์วัดให้เกิดความร่มรื่น สงบ สวยงามด้วยคุณค่าทางศิลปะ และ คุณค่าทางพุทธศาสนา

2.2 เพื่อพัฒนาวัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึกให้เกิดความตระหนักถึง ความสำคัญของทรัพยากรพรรณพืช โดยเฉพาะพืชสมุนไพร

3. เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
- ปรับภูมิทัศน์ให้เกิดความร่มรื่น สงบ สวยงาม ใช้ ประโยชน์ทางพื้นที่สอดคล้องกับแบบการใช้ ประโยชน์ของวัด	พื้นที่ด้านหน้าวัด รอบวิหาร ตามทางน้ำ จำนวน 2 ไร่
- ปลูกพืชสมุนไพรและไม่ยืนต้น	ชุมชนได้เรียนรู้และได้รับประโยชน์ จำนวน 2,000 ตารางเมตร

4. ความสอดคล้องและความสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์และแผน

4.1 เป็นโครงการพระดำริของพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าสิริภาจุฑาภรณ์ เพื่อบูรณะ วิหารปฏิบัติธรรมวัดธาราภิรมย์ชัยประดิษฐ์

4.2 เป็นการสร้างสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างยั่งยืน

5. กิจกรรมของโครงการ

กิจกรรม	ปีงบประมาณ 2552											
	ตค	พย	ธค	มค	กพ	มีค	เมย	พค	มิย	กค	สค	กย
1. ปรับปรุงภูมิทัศน์รอบ ฝาย												
2. จัดทำเส้นทางเดินหลัก, รองและเส้นทางเดินชม ธรรมชาติ												
3. จัดทำป้ายสื่อ ความหมาย ป้ายบอก เส้นทาง ผังบริเวณ												
4. จัดทำที่เก็บน้ำ												
5. จัดปลูกพืชสมุนไพรและ ไม้ยืนต้น												

6. ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการ

ตุลาคม 2551 - กันยายน 2552

7. พื้นที่ดำเนินการ

วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ บ้านห้วยชมพู หมู่ 6 ตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง
จังหวัดเชียงใหม่

8. ความพร้อมโครงการและการคำนวณผลตอบแทนของโครงการ

ดำเนินการได้ทันที

อยู่ระหว่างการเตรียมความพร้อม (ระบุ) _____

ยังไม่ได้เตรียมการ

9. แนวทางการดำเนินงาน

พัฒนาปฏิมิตศน์พื้นที่วัดให้เป็นศูนย์รวมด้านพุทธศาสนาและเป็นแหล่งศึกษาพันธุ์ไม้ไทย ร่วมกับโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดเชียงใหม่ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 32 สำนักงานพระพุทธศาสนาเชียงใหม่ กรมทางหลวงชนบท อำเภอแม่แตงและองค์การบริหารท้องถิ่นอำเภอแม่แตง

10. การวางระบบการติดตามประเมินผล

11.1 เป็นไปตามเป้าหมาย

11.2 เป็นไปตามหลักความคุ้มค่า จัดทำรายงานผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับทรัพยากรที่ใช้ไป

11. ตัวชี้วัดและแนวทางติดตามประเมินผลสำเร็จ

ตัวชี้วัด	แนวทางติดตามประเมินผลสำเร็จ
- พัฒนาภูมิทัศน์รอบวิหาร พื้นที่ด้านหน้าวัด และรอบทางน้ำ 6 ฝ่าย จำนวน 2 ไร่ - ปลูกพืชสมุนไพรและไม้ยืนต้น จำนวน 2,000 ตารางเมตร	สรุปผลการดำเนินงานและจัดทำรายงาน ภายในปีงบประมาณปี 2552

12. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

13.1 เป็นวัดต้นแบบในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของประเทศ

13.2 เป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านพืชให้กับชุมชน ชุมชนได้สร้างเครือข่ายทางสังคม